

1. Про інститути спільного інвестування [Електронний ресурс] : закон України від 05.07.2012 № 5080-VI. – Режим доступу: <http://www.zakon4.rada.gov.ua/laws/show/5080-17>.
2. Сас, Б. Б. Розвиток системи венчурного фінансування в Україні [Текст]// Економічний аналіз : зб. наук. праць / Тернопільський національний економічний університет, 2014. – Том 18. – № 1. –С. 195-202. – ISSN 1993-0259.
3. Веб-сторінка Європейської асоціації венчурного капіталу [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.evca.eu>.
4. Українська асоціація інвестиційного бізнесу [сайт]. – Режим доступу: <http://www.uaib.com.ua>.

УДК 336.027: 336.714

Л. А. Бондаренко
к. е. н, завідувач кафедри економічної кібернетики
ДВНЗ «Запорізький національний університет»,
Криворізький факультет

ДЕРЖАВНИЙ БАНК РОЗВИТКУ НА ІНВЕСТИЦІЙНОМУ РИНКУ УКРАЇНИ

Забезпечення високих темпів економічного зростання України не можливо досягти без високої динаміки інвестиційних і інноваційних процесів, зосередження державних і приватних фінансових ресурсів на пріоритетних напрямках забезпечення стійкого тривалого розвитку вітчизняної економіки. Банківська система України доволі повільно включається у відтворювальні процеси в суспільстві. Причини, що гальмують цей процес, лежать як у площині самої банківської системи, так і за її межами [1, с. 294]. У світовій практиці для забезпечення залучення інвестиційних ресурсів у сектори, в які утруднений приплив приватного капіталу, створюються й ефективно діють державні фінансові інститути розвитку, найбільшу кількість з яких становлять національні банки розвитку.

Банки розвитку набули свого поширення в світі після Другої світової

війни. Їм належить значна роль у відновленні і модернізації економік Німеччини, Японії, Південної Кореї, Китаю і багатьох країн Південно-Східної Азії.

Багатофункціональні банки розвитку, такі як ЄБРР, МБРР, Банк розвитку Африки, відіграли позитивну роль в трансформації економік країн Східної Європи і країн Африки та Латинської Америки. Однак найбільш ефективними виявилися банки, спеціально створені державами для розвитку економіки країни, серед яких найбільш відомі німецький KfW, а також банки розвитку Китаю, Японії і Кореї. В останні роки деякі пострадянські України, зокрема Казахстан, Угорщина, Словаччина, Росія також створили державні банки розвитку.

Досвід зарубіжних країн засвідчує ефективність функціонування банків розвитку. Нижче наведена узагальнена інформація щодо функцій, джерел та інструментів фінансування банками розвитку інвестиційних проектів (табл. 1).

Таблиця 1

**Функції банків розвитку
та джерела/інструменти фінансування проектів [2]**

Функції	Джерела та інструменти фінансування
- фінансування інвестиційних проектів національного значення; - корпоративне довгострокове кредитування “ефективних бізнес-планів”; - секторальне фінансування; - участь у фінансових програмах емітентів (у т. ч. андерайтинг держбондів); - надання гарантій, поручительств; підтримка експорту, страхування експортних кредитів та інвестицій; - розвиток проектів державно- приватного партнерства	- пряме фондування від центробанку, казначейства (у т. ч. нівелювання різниць в процентних ставках); - випуск власних цінних паперів, зокрема бондів; - плата за надані послуги - процентні та інші надходження; - сек'юритизація активів (агрегація пулу активів, контрактів чи позичок та їх вартісна трансформація у боргові цінні папери

Фактично діяльність банків розвитку - це державне втручання в економічні процеси з метою їх оптимізації в інтересах країни. Принципова вимога, яка обмежує діяльність банку розвитку - уникати конкуренції з приватними фінансовими інститутами, – як правило, закріплюється законодавством, що

регулює діяльність національних банків розвитку. Вважається, що така конкуренція пригнічує розвиток приватного фінансового сектора і може служити джерелом фінансових криз. Щоб утримати свої позиції на ринках, приватні банки будуть змушені приймати на себе більш високі фінансові ризики, ніж це допустимо з точки зору збереження їх стійкості. Крім того, їм доведеться значно знизити вартість своїх послуг, що перешкоджає капіталізації банків. Чим більше розвинений, диверсифікований і стійкий приватний фінансовий сектор, тим більшою мірою звужується діяльність банку розвитку.

Можна виділити два способи реалізації банком розвитку своїх основних завдань, що розрізняються за набором інструментів. Перший спосіб передбачає опору переважно на власні фінансові, організаційні та технологічні ресурси і лише фрагментарне використання приватного співфінансування і організаційно-технологічної допомоги. Другий заснований на напрямку приватних інвестицій в пріоритетні сфери шляхом надання гарантій і страхування ризиків, допомоги компаніям в залученні ресурсів на міжнародних ринках, підтримки фондів, які здійснюють довгострокові інвестиції, використання різних форм приватно-державного партнерства при реалізації інвестиційних проектів і т.п. Останнім часом перевага віддається другому способу вирішення завдань. Цей спосіб збільшує масштаб впливу банку розвитку на економіку і знижує ризики неефективного використання коштів.

Варто зазначити, що банки розвитку повинні знаходитися під особливим контролем. Дослідження Джонатана Фіхтер і Поля Купека з Міжнародного валютного фонду свідчать, що державні фінансові інститути не тільки створюють системні ризики для своєї економіки, а й загрожують урядам потенційно значними зобов'язаннями і, отже, призводять до необхідності підвищення податків або скорочення інших державних витрати - або і те, і інше - для покриття фінансових збитків. На жаль, складний конфлікт інтересів важко вирішити [3].

Отже, створення національного банку розвитку є необхідним і ефективним інструментом державної економічної політики України, що дозволяє

комплексно вирішувати невідкладні проблеми, диверсифікувати економіку, забезпечити розвиток інфраструктури й високотехнологічних виробництв, нарощувати темпи економічного росту в країні на тривалий період.

Список літератури:

1. Майорова Т.В. Інвестиційний процес і фінансово-кредитні важелі його активізації в Україні: монографія / Т.В. Майорова. – К.: КНЕУ, 2013. – 332 [4] с.
2. Корнєєв В. Світове господарство і міжнародні економічні відносини/ Володимир Корнєєв // Вісник ТНЕУ. – 2016. – №1. – с. 99-109.
3. Caprio Gerard. The Future of State-Owned Financial Institutions [Електронний ресурс] / Gerard Caprio, Jonathan Fiechter, Michael Pomerleano. – Режим доступу: <https://www.brookings.edu/research/the-future-of-state-owned-financial-institutions/>.

УДК 339.727.2

О. В. Боришкевич
к. е. н, доцент кафедри менеджменту банківської діяльності
ДВНЗ «Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана»

ЛІБЕРАЛІЗАЦІЯ РУХУ КАПІТАЛУ ЯК ОДНА З ПЕРЕДУМОВ АКТИВІЗАЦІЇ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПРОЦЕСУ В УКРАЇНІ

Іноземні інвестиції стали невід'ємною частиною глобальної економіки та одним з основних каталізаторів розвитку. Вони є не лише джерелом фінансових ресурсів, але й забезпечують створення робочих місць, є інструментом трансферу технологій, наукових розробок, а також інтеграції в глобальну економічну систему. Незважаючи на переваги фінансової лібералізації, слід відмітити складність емпірично довести, що лібералізація фінансового рахунку сама по собі приносить реальні вигоди [1]. Крім того, несвоєчасна лібералізація фінансового рахунку, також створює серйозні ризики.

Визнаючи переваги міжнародних потоків капіталу та необхідність спільного врегулювання пов'язаних з ними ризиків, країни ОЕСР прийняли у